

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 11 Ιανουαρίου 2023

Διευκόλυνση των μετακινήσεων στη διάρκεια της πανδημίας: αποτελεσματικό το ψηφιακό πιστοποιητικό COVID της ΕΕ, λιγότερο τα άλλα εργαλεία

Το ψηφιακό πιστοποιητικό COVID της ΕΕ συνέβαλε στον συντονισμό των ταξιδιωτικών περιορισμών μεταξύ των χωρών της ΕΕ και ήταν αποτελεσματικό όσον αφορά τη διευκόλυνση των μετακινήσεων στη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Η έκθεση που δημοσίευσε σήμερα το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο καταλήγει, ωστόσο, στο συμπέρασμα ότι ο αντίκτυπος των άλλων εργαλείων της ΕΕ ήταν μικρός. Οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενήργησε ταχέως, προτείνοντας κατάλληλες τεχνολογικές λύσεις. Ωστόσο, ο βαθμός χρήσης των εν λόγω εργαλείων διέφερε σημαντικά μεταξύ των χωρών της ΕΕ, με αποτέλεσμα ο αντίκτυπός τους στη διευκόλυνση των μετακινήσεων να μην είναι ομοιόμορφος. Οι ελεγκτές καλούν την ΕΕ να προετοιμαστεί καλύτερα, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθεί με μεγαλύτερη επιτυχία σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στο μέλλον.

Τον Μάρτιο του 2020, λίγο μετά την εμφάνιση των πρώτων κρουσμάτων COVID-19 στην Ευρώπη, οι χώρες της ΕΕ άρχισαν να επιβάλλουν συνοριακούς ελέγχους και ταξιδιωτικούς περιορισμούς. Παρά την περιορισμένη αρμοδιότητα που διαθέτει όσον αφορά την πολιτική για τη δημόσια υγεία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έλαβε διάφορες πρωτοβουλίες, προκειμένου να περιοριστεί ο αντίκτυπος των ως άνω μέτρων στην ελεύθερη κυκλοφορία. Συγκεκριμένα, ανέπτυξε σειρά εργαλείων για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων και της ανίχνευσης κρουσμάτων COVID-19. Τα εν λόγω εργαλεία περιλάμβαναν μια πύλη για την ιχνηλάτηση επαφών, ψηφιακές φόρμες εντοπισμού επιβατών και πλατφόρμα για την ανταλλαγή τους μεταξύ κρατών μελών, καθώς και το ψηφιακό πιστοποιητικό COVID της ΕΕ. Η ΕΕ διέθεσε 71 εκατομμύρια ευρώ για την ανάπτυξη των εν λόγω εργαλείων ΤΠ.

Οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κινητοποίησε γρήγορα τη χρηματοδότηση αυτή και ανέπτυξε τα υπό εξέταση εργαλεία βάσει ρεαλιστικής προσέγγισης, καθώς ο χρόνος πίεζε. Η πύλη για την ιχνηλάτηση επαφών τέθηκε σε λειτουργία μόλις επτά μήνες μετά την έναρξη της πανδημίας, ενώ το ψηφιακό πιστοποιητικό της ΕΕ ήταν έτοιμο προτού οι χώρες της ΕΕ ολοκληρώσουν τα σχέδιά τους για τον εμβολιασμό. Αντίθετα, οι φόρμες εντοπισμού επιβατών αναπτύχθηκαν με μεγάλη καθυστέρηση, δεδομένου ότι ήταν ήδη διαθέσιμες ορισμένες αντίστοιχες εθνικές λύσεις. Οι ελεγκτές επισημαίνουν επίσης ότι η Ευρωπαϊκή

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Επιτροπή δεν μπόρεσε να κάμψει τις επιφυλάξεις ορισμένων κρατών μελών όσον αφορά τη χρήση των εργαλείων της ΕΕ, οι οποίες οφείλονταν τόσο σε προβληματισμούς σχετικά με την προστασία των δεδομένων και άλλα νομικά κωλύματα, όσο και στο γεγονός ότι είχαν ήδη αναπτυχθεί εργαλεία σε εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, σε γενικές γραμμές, η Επιτροπή διευθέτησε τα ζητήματα που άπτονταν της προστασίας των δεδομένων και εφάρμοσε ορθές πρακτικές για την ασφάλεια ΤΠ.

«Η υιοθέτηση κοινών εργαλείων από όλες τις χώρες της ΕΕ ήταν καθοριστικής σημασίας για τον συντονισμό των περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία και τη διευκόλυνση των μετακινήσεων, εν μέσω της πρωτόγνωρης κατάστασης με την οποία βρεθήκαμε αντιμέτωποι», δήλωσε ο Baudilio Tomé Muguruza, Μέλος του ΕΕΣ και αρμόδιος για τον έλεγχο. «Τα κράτη μέλη δεν υιοθέτησαν το σύνολο των εργαλείων της ΕΕ και δεν είχαν όλα τα εργαλεία την επιτυχία του ψηφιακού πιστοποιητικού COVID της ΕΕ.»

Μόλις τέσσερα κράτη μέλη χρησιμοποίησαν την ευρωπαϊκή ψηφιακή φόρμα εντοπισμού επιβατών και η συντριπτική πλειοψηφία (άνω των 9 στις 10) των περίπου 27 εκατομμυρίων φορμών που εκδόθηκαν έως τον Φεβρουάριο του 2022 προερχόταν από μία και μόνο χώρα της ΕΕ, την Ιταλία. Ομοίως, η πλατφόρμα ανταλλαγής φορμών εντοπισμού επιβατών χρησιμοποιήθηκε ελάχιστα, με μόλις 256 φόρμες να αναφορτώνονται έως τα τέλη Φεβρουαρίου του 2022 (όλες, πλην μίας, προέρχονταν από την Ισπανία). Η αξιοποίηση των εφαρμογών ιχνηλάτησης επαφών διέφερε σημαντικά: έως τον Μάιο του 2022, το μεγαλύτερο μέρος των δεδομένων της πύλης (83 %) προερχόταν αποκλειστικά από χρήστες από τη Γερμανία. Πρακτικά, το ψηφιακό πιστοποιητικό COVID της ΕΕ ήταν το μοναδικό εργαλείο που χρησιμοποίησαν όλα τα κράτη μέλη, καθώς και 45 τρίτες χώρες και εδάφη. Έως τα τέλη Μαρτίου του 2022, είχαν εκδοθεί περισσότερα από 1,7 δισεκατομμύρια πιστοποιητικά. Οι ελεγκτές καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι μόνο το ψηφιακό πιστοποιητικό COVID της ΕΕ συνέβαλε στον συντονισμό των ταξιδιωτικών περιορισμών μεταξύ των χωρών της ΕΕ και ήταν αποτελεσματικό όσον αφορά τη διευκόλυνση των μετακινήσεων στη διάρκεια της πανδημίας COVID-19.

Τέλος, ο έλεγχος ανέδειξε την απουσία ειδικών διαδικασιών για τη μακροπρόθεσμη χρήση των υπό εξέταση εργαλείων ή για την ταχεία επανενεργοποίησή τους σε περίπτωση μελλοντικής ανάγκης. Παραδείγματος χάριν, η υφιστάμενη νομική βάση του ψηφιακού πιστοποιητικού COVID της ΕΕ θα παύσει να ισχύει τον Ιούνιο του τρέχοντος έτους και, σε περίπτωση ανανέωσής της, αυτή θα πραγματοποιηθεί μέσω της καθιερωμένης νομοθετικής διαδικασίας της ΕΕ.

Γενικές πληροφορίες

Ο έλεγχος καλύπτει την περίοδο από τον Οκτώβριο του 2020 έως τον Ιούνιο του 2022 και επικεντρώνεται στα τέσσερα ως άνω αναφερόμενα εργαλεία της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της σχετικής ενωσιακής χρηματοδότησης. Δεν καλύπτει την ενωσιακή χρηματοδότηση των εμβολίων κατά της COVID-19, η οποία αξιολογήθηκε ήδη στο πλαίσιο της [ειδικής έκθεσης με θέμα την προμήθεια εμβολίων κατά της COVID-19 από την ΕΕ](#).

Ο εν προκειμένω έλεγχος συμπληρώνει την [ειδική έκθεση σχετικά με το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας εν μέσω της κρίσης της COVID-19](#) (εκδοθείσα τον Ιούνιο του 2022), στο πλαίσιο της οποίας το ΕΕΣ εξέτασε τους συνοριακούς ελέγχους εντός του χώρου Σένγκεν στη διάρκεια της πανδημίας.

Η ειδική έκθεση 01/2023, με τίτλο «Εργαλεία για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων εντός της ΕΕ στη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 – Εύστοχες πρωτοβουλίες, από τις οποίες άλλες είχαν

επιτυχία και άλλες περιορισμένη χρήση» είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu).

Επικοινωνία με τον Τύπο

Γραφείο Τύπου του ΕΕΣ: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 553 547